

Jiřetín pod Jedlovou

Kraj: Ústecký

Správní obvod: Varnsdorf

Nadmořská výška: 458 m n. m.

Počet obyvatel: 612

Adresa URL: www.jiretin.cz

Okres: Děčín

GPS souřadnice: 50.874449N, 14.575078E

První pís. zmínka: 1548 (476 let)

PSČ: 407 56

Památky a zajímavosti Jiřetín pod Jedlovou

Mezi nejcenější pamětihodnosti obce patří Tolštejn, kostel Nejsvětější Trojice, socha sv. Jana Nepomuckého, socha sv. Anny a sloup se sochou sv. Vavřince.

Tolštejn (pův. Dohlenstein, Kavčí skála, 670 m) je dnes zříceninou středověkého hradu, který se poprvé připomíná roku 1337. Hrad byl vybudován na ochranu cesty z Čech do Lužice a ve své době byl významným a mocným opevněním. Prvními vlastníky byli Vartenberkové, přibližně až do roku 1402, kdy se hrad stal majetkem pánů z Dubé, kteří tak celé tolštejnské panství začlenili mezi své ohromné državy na severu Čech. V roce 1481 získali panství i s hradem Šlejnicové ze Saska (Jiří Šlejnic v roce 1548 založil dnešní Jiřetín pod Jedlovou). Po roce 1587 se v držení hradu vystřídalo několik majitelů až v období třicetileté války roku 1642 hrad oblehla a ohnivými střelami vypálila švédská vojska. Zcela vyhořelý hrad už nebyl nikdy obnoven.

V roce 1865 byla zde postavena hradní restaurace ve švýcarském stylu, kterou tu po tři generace vedl rod Münzbergů. Samotnou restauraci se podařilo rekonstruovat a celoročně otevřít na podzim roku 2002. Od roku 1996 se díky iniciativě jiřetínské radnice obnovil zájem o záchranu hradní zříceniny s tím, že se již z velké části podařilo zastavit devastaci a dokonce některé hradby přistavět. Již čtyři roky se v květnu pořádají přímo na hradě, ale i v podhradí, Tolštejnské slavnosti, kterými v regionu zahajujeme turistickou sezónu.

Kostel s farou Kostel Nejsvětější Trojice byl vysvěcen v roce 1612. Většina zařízení pochází z 18. století. Dva oltární obrazy (Nejsvětější Trojice a Zmrtvýchvstání Páně) jsou dílem jiřetínského rodáka Josefa Birnbauma. Kazatelnu se zpovědnicí, která stávala pod ní, vyrobil v roce 1829 stolař Jakob Worm z Horního Podluží. Střecha kostela bývala až doroku 1846 šindelová, poté byla nahrazena pálenou krytinou. Současně byly pořízeny čtyři ciferníky věžních hodin. Do té doby zde býval pouze jeden na severní straně.

Budova fary pochází z roku 1755. Provedení této stavby patřilo v tehdejší době k nejhonosnějším objektům svého druhu v Čechách a její vzhled, preferující patrový »vilový« stavební typ s mansardovou střechou, se nakonec v pobělohorské barokní době stal závazný právě pro farní budovy. Obec ji společně s církví za pomoci státního rozpočtu v letech 1996-2000 rekonstruovala. V části je nyní otevřeno malé muzeum se zaměřením na historii Tolštejna a těžbu stříbrných rud. Průvodcovskou

službu muzeem zajišťují pracovníci informačního střediska.

Socha sv. Jana Nepomuckého - stojí v osadě Rozhled při odbočce cesty ke zřícenině hradu Tolštejn a hotelu Slovan. Barokní socha byla postavena v roce 1728. Sochu udržují místní chalupáři z nedaleké osady Rozhled. Památky

Socha sv. Anny - pískovcová plastika stojící při okraji obce při cestě do Rybníště. Pochází z roku 1769. Poslední restaurátorské práce provedl ak. sochař p. Bílek v roce 1996.

Sloup se sochou sv. Vavřince - stojí na náměstí a pochází z roku 1716. Jedná se o pískovcový sloup zakončený plastikou sv. Vavřince, jednoho z křesťanských patronů proti požárům. Na přední straně je německý nápis podle něž byla plastika restaurována roku 1802, v upomínku na požár, který v Jiřetíně vypukl 11. srpna 1799. Podle tradice celou pískovcovou skulpturu vytesal místní kameník Wieden z domu č.p. 33. Poslední restaurátorské práce byly provedeny akademickým sochařem Bílkem z Telnice v roce 1999.

Rozhledna Jedlová

Kamenná, 23 m vysoká rozhledna, zde byla znovuotevřena v roce 1993. Její historie však sahá až do konce 19. století. Bohužel po druhé světové válce Jedlová začala mocně chátrat, ale naštěstí se stala jednou z těch rozhleden, které se stihly ještě včas zachránit. Pohled z rozhledny je úchvatný. Sama rozhledna je vidět ze všech stran. Ale nedejte se mýlit, to co první uvidíte při pohledu na vrchol, zcela jistě nebude rozhledna, ale příšerná a daleko vyšší telekomunikační věž. Je to k naštvání, že právě tyto věže se postupně stávají dominantami i v místech, kde by rozhodně stát neměly.

